

# اقتصادیات

مجموعہ سی

خاند

الشرک بدلی

عنائی ملکتری ایچون؛  
یلتانی بر وچری لیرا

اجنسی ملکتری ایچون؛  
یلتانی ۲۰۰۰ مارق - ۲۰۰۰ فرالقی

دائمی ۳۰ غروش

اعلانہ بدلی

پردھالقی مرطرا ایچون؛

یکری غروش

سنہ لک اعلان ایچون

آبریحہ آکلاشیلیر

۲۶ مایس، ۱۳۳۲

عمی و علی هر نوع اقتصادی مسئلہ لردن بحث ایدر وهر پرشقیہ کوی چیلار .

ادارہ خانہ : استانبول، سلطان حامی - معقولیان خانہ

۱۵ - ۱۰ مایس

مجموعہ یاراقق ذاترک ایلری [ الفبا حیرانیہ ] : آرسلان اقدی ، دیون عمومیہ مدیر عمومی - احمد امین بک ، دار الفنون ایستاتیک معلی - ارشد بک ، خارچیہ نظارتی امور تجارتیہ مدیری - توفیق بک ، دیوان محاسبات رئیس - جاوید بک ، سابق مالیہ نظری و قلمہ سلطانیہ مبعوث - جمال بک ، معادن مدیر عمومی - حامد بک ، عنانی باقہمی مجلس اداره اعضاسی - حسن عسکری بک ، مالیہ مستشاری - خلایجان اقدی ، سابق نافعہ نظری و استانبول مبعوث - خلوسی بک ، سابق نافعہ نظری و جہاز دیر بولری مدیر عمومی - رفیق بک ، زراعت باقہمی مدیر عمومی معاوی - سامون اقدی ، بغداد مبعوث - سعاد بک ، خارچیہ نظارتی اموراداریہ مدیر عمومی - معبد بک ، شایع مدیر عمومی - سلیمان سامی بک ، نافعہ نظارتی طرق و معمار مدیر معاوی - سلیمان سری بک ، نافعہ نظارتی نافعہ مدیر عمومی - شیاکوک آلپ بک ، دارالفنون اجتماعیات معلی - عنان فطری بک ، طرق و معمار ادارہمی ہیئت فنیہ رئیس - علی جنابی بک ، حلب مبعوث - علی رضا بک ، امور بطریہ مدیر عمومی - غالب بک ، پوسٹ و تلگراف نظارتی قلم مخصوص مدیری - قاتق زتت بک ، مالیہ نظارتی واردات مدیر عمومی - فرید بک ، مسکوکات مدیری - کاظم بک ، مالیہ نظارتی دیون عمومیہ و معاملات نقدیہ مدیری - مصطفی بک ، نافعہ نظارتی دہمیر بولری مدیر عمومی - مصطفی شریف بک ، تجارت و زراعت مستشاری - غنار بک ، نافعہ مستشاری - منیر بک ، سیغورطہ مدیری - نسیم بک ، زراعت مدیر عمومی - یوسف کال بک ، عدلیہ مستشاری .

نیکینک کوشتمش اولور. بو کون کوبلیمرک حالی مع التاف بک پریشاندر. اولورک لایعد دردلرخی بورادہ تعداد ایتمک صدہ بمرک خارچندہ در. آنحق شوراسی محققدرکہ بو کون کوبلیمر کندی باشنہ تشکیلات وجودہ کثیرہ جک ، کندی باشنہ بورویہ جک، کندی باشنہ تشبہدہ بولناجق بر حالہدہ کلدرد. زراعت باقہمی کی قوتلی بر مؤسہ نک اولک ایاق اولماسی لازم کایر.

زراعت باقہمی بک بو کون بولیشی درعہدہ ایتمک ایچون تمامیلہ مجوز بولدیغنی ادعا ایدہمیز . فقط آرز بر فدا کارقلہ، آرز بر ہمتہ بولیشی قولایلقلہ و کمال موفقیتلہ حسن نتیجہ بہ ایصال ایدہ جک بر حالہ کلہ بیلیر . بو کون اک لزومی، اک مہم برلردہ باقہمی بک بر شعبہ سی و یاخود بر صدیقی وارددر . بو شعبہ لورک مأمورلری وظیفہ لری اعتباریلہ زراعت ایلہ تماس وایشلری یاقیتدن تعقیب ایدہرلر. کندیلری بالطبع آرز چوق تحصیل کورمش، آرز چوق منور آدملرددر. بو کونکی مأمورینک عددی بوکا کفایت ایترسہ لزومی درجہ سندہ علاوہ اولونابیلیر .

معلوم اولدیغنی وجہلہ کرک آورویادہ وکرک رومانیا، بولغارستان کی بالقان مملکتلرندہ کوی باقہملری و قونوبہ راتیف شرکتلرینک باشندہ علی الاکثر یا کوی مکتبک معلی و یاخود کویک راہی بولونور. بونار او قور یازار، مکتب کورمش طاقدن اولدقلری ایچون ضبط و ربط، نظام و انتظام نہ دیمک اولدیغنی بیلیرلر. بر قونوبہ راتیفک ایشلری قولایلقلہ ادارہ ایدہ بیلیرلر. حال بوکہ بزدہ مع التاف مکتب تشکیلاتی هنوز کویلرہ قدر توسیع اولتاماش اولدیغندن کوبلیمر بو کی ترقی عصرلرندن استفادہ ایدہمورلر. جہت مغویہدن صرف نظر جہت مادہ بطولایسیلہدہ زراعتز مستقلاً قونوبہ راتیف تشکیلات ایدہ جک وضعیتدہ کلدرد. اولورک توراد

## زراعت باقہمی

- ۶ -

نیم آلب

زراعت باقہمی و قونوبہ راتیف شرکتلری زراعت باقہمی و محصو لک ساتیشی بو بادہ آتیلان ابلک خطوہ نک تأثیرلری یکی قانونک دروسی .

یکی قانون زراعت باقہمیہ یکی آلات و ادوات زراعیہ نک کیمیوی کوبرہ وسائر وسائط جدیدہ فنیہ نک تعمیندن ماعداد زراعتزک ترقیتہ مدار عظیم اولایسیلہ جک دہا بر چوق مہم وظیفہ لر تحصیل ایدیور. بو وظیفہ لورک اک مہمی کوی، اہالی باقہملری قونوبہ راتیف شرکتلرینک تشکیلات اولک ایاق اولمقدن عبارتدر .

انکار ایتمہ ملی زک حکومت نہ قدر چالیشسہ، نہ قدر فدا کارقلہ قاتلانہ یالکر باشنہ اولارق احوال زراعیہ یی اصلاحہ موفق اولاماز. بالذات زراعت یاردیمی انضمام ایترسہ بک کوچ ایلری کیدیہ بیلیر. زراعت یاردیمی ایسہ آنحق زراعت میانندہ تشکیلات وجودہ کتیرمک صورتیلہ تحت تأمینہ آلبانیلیر .

کوی باقہملری، اہالی باقہملری، قونوبہ راتیف شرکتلرینک لزومندن بک چوق بحث ایدیور. حتی تجارت و زراعت نظارتندہ قونوبہ راتیف شرکتلری ایچون مکمل و احوال خصوصیدہ مزہ تمامیلہ موافق بر قانون لایحہمی تنظیم اولونمشدر . بولایمہ یاقیتدہ قانون حکمی اکتساب ایدہ جکدر. فقط قانوناً کوستریلہ جک فوق العادہ تسہلاتہ رغماً قونوبہ راتیف شرکتلرینک و یاخود کوی باقہملرینک بزدہ قولایلقلہ تعیم ایدہ جککہ اینانیرسہ قفضلہ

ایله یی مبلق آلیز. شو شرطله که: محصول زمانده بالفرض زشتون یایی و بریلجک و یونک فیکای یوز باره دن اعتبار ایله جکدر. بو معامله اراضیه بلا قید اجرا اولنور. تجار دفترده ذمت اولاراق کوشتریر. چیفتی ایلدنی یازدی انکار ایتمک، یاخود وعد شفاهیسی خلافده نقداً اعاده سی خاطریه بیل کیشیمز. محصول زمانی کلیمه: تعهد ایتمک یایی مقدار یی یوز یازده حسابله آکه یوزمان قیه سی ۵۶ غروشدور اقرضه تسویه ایدر و شاید اتمام ایده مرسه بر چاره سی بولور، تماماً تأدییه دین ایلر. فرض محال، تماماً دفنی و بره مرسه و بره مدیکه مقدار ابرته سی سته دین اولاراق دور اولنور و یکی بورجه مذمه تشکیل ایدر. محکمر، دینک تماماً تأدییه اولماماسدن متأثر اولماز. زیرا بو بقیه دین تکرار ادر بر سته ایچون چیفتی تک استقراضه وسیله تشکیل ایلر. چیفتی مدیون قالدیندن دولانی مقرضه اعتدال ایدر ایکن «جامه ضرری یوق آدم سنده، لازم ایسه ده ا و برده» نه اولور. «خوابیله استقرضه تشویق ایدر. ذاتاً محصولی ساتوبده باره آغه پکده آلیشیمش اولان ذراع، بو یازدی عادتاً هوا دن کلش کی تلقی ایده رک بورجی کیتیکه آرندیر بر نهایت الله، آووچنده بش یازده قالمایاجق بر درگه سفالنه دوشر.

ایسته ذراعک فقر و ضرورتی تشدید ایدن اسبابدن بر. ده اعتبار ذراعینک احتیاجات محلیه ایله متناسب صورتده تأمین اولماماسیدر. احتکارک یوزده طقسانی هپ محصول اوزرینه وقوعبولور. اوله حاللر واقع اولمشده که بوتون ا کلک اوزره چیفتینک اراضی وسیعنه. اصحاب ثروتمن نقداً اشتراک ایدوبده نتیجه محصولده چیفتینک محصولی ویر. دکن «وکره بته بورجی قالدنی کورولور. I

آیدین ولایحی محصولک حاکمیتسینده جریان ایدن احتکارلرک اوکئی تلقی ایچون محصولک خرمترلرده ساتیلماستی منع وهر تجیرک مالی لوچیه طاشیقاری اوراده ساتماستی ایچون اوامر لازمه اعطا ایتدی. فقط مادی بر اساسه مستند اولمایان مذکور اوامر وتدایردن مأمول اولان فائده مع التأسف حاصل اولامادی. ۱۸ مایس تاریخی کویلی غزته سنده قهبره تجیرلرندن بریسی طرفدن کوندربیلن شو مآلده بر ورجه کورولمشدر :

I حکومتیز تجیری بابجه دوشونورک. یکی محولک خرمترلرده ساتیلماستی یاساق ایتدی، هر تجیر مالی لوچیه طاشیقاری اوراده صادره مجبوردر. حکومتک بو امریه اطاعت اتمه جت تجیر جزا کوره. جکدر، بوندن بوتون تجیرلرخوشنود اولارق حکومتیزه دعا ایلمکده. در. بوتدیردن یالکیز محکمرلر ممنون اولماشلردر، فقط بوکا قارشیده بولر قانون حیله سی بولاقده که یکمهلردر. تجیر مالی مادامکه، خر. منده ساتما یاجق، محکمرده خرمن اولادن، یعنی محصول دها تارلاده ایکن زنجیر قاندرارق ساتون آلی چاره سی بولایلر الخ ... حکومتیزک بوجالده بر چاره بولاسی اوز یوده کدن یالواربرز. I

تجیرک مذکور ورقدکی مطالعه لری پک دوشوردر. چونکه مادی بر استادگاه اولادن یالکیز اوامر ایله احتکاره قارشی مجادله ایله ییمز. مادی استادگاه ایسه آنجیق ذراعیت باقمه سی «منقول» یعنی ذراعک محصوللری اوزرینه اقرضات یا بقمه مأذوندر. ذراعیت باقمه سی بو خصوصه هنوز تشکیلاتی اکمال ایده مدیکندن بو صلاحیتی یالکیز پک محدود مقیاسده استعمال ایده بیلش و فقط بوکا مقابل استحصال

قدن تأمین ایدرکاری استفاده آنجیق قوت لایموت تدارک ایده. بیلجک درجه ده در. فضله محصول آلمه موقوف اولانلر یازده آرتیرمه تک یولی بیلمازلر. یازده آرتیرمه موقوف اولانلر بیل آرتیر. یلان یازدی لایقیه موقوف استفاده وضع ایتمکدن عاجزدرلر. بو شرائط تحتده کویلی بیزده ذراع میانده یالکیز ذراعک همیله قوتوریه راتیفلر وجوده که بیلجکته احتیال ویریلیمز. حالبوکه بونلر وجوده کیزه هیچ بر وقت نه اعتبار ذراعی اصلاح اولنور، نه ده سائر احوال ذراعیه اثر ترقی کوروله بیلیر.

ذراعیت باقمه سی دوشورودن دوشوریه کویلیک استحصالنه و آرتیرمه صدوقلرینه لزومی درجه سنده اهمیت ویریمک صورتیه تشکیلاتنه علاقه دار اولور ایسه اولنر مکمل بر رهبر، قوتلی بر حامی حالنه کله بیلیر. کویلی بش اون غروش آرتیریر آرتیرماز قوماندیر شریکی متابعه سنده اولان ذراعیت باقمه تک آرتیرمه سندیه تودیع ایدر. ذراعیت باقمه سی بوسورتله کویلیک یا بقمه احوال اقتصادی و اجتماعیه منع افاظ نظر ایتمکدن صو. کره استعداد کوردیکی برلرده قوتوریه راتیف شرکتلرینک تشکیله تثبیت ایتکده هیچ مشکلات کورمز. قوتوریه راتیفلر هر منطقه ده ذراعیت باقمه سی سندیهی ویا شعبه سی تابع اولور. باقمه تک مرکزنده بوتون قوتوریه راتیفلر ایچون بر مرکز عمومی، برمدیریت مخصوصه بولوندورولور. مدیریت مخصوصه معرفیه قوتوریه راتیفلرک تشکیلاتی، طرز اداره سی تحت نظارت آلیز. باقمه آز جوق قوتوریه راتیف تشکیلاتنه خدمت ایتکده مراجعته ک ازاله سندن عبارت اولان اساس مقصدیه ده که موافق و که اهون صورتده خدمت ایتش اولور. چونکه مراجعته ک ازاله سی ایچون یگانه چاره قوتوریه راتیف تشکیلاتدن عبارتدر. کویلی محتاج اولدنی یازدی قسماً اولسون قوتوریه راتیف سندیندن تلقی امکاتی بولور ایسه هیچ بر وقت ظالم، غدار مراجعته جیه افتقار ایتز. او وقت باقمه بش آلی میلیونلق سرمایه سی اوافق قنک اقرضانده قو. لایقیه مجبور اولماز.

باقه کویلیک احوال خصوصیه ده دوشورودن دوشوریه تماس ایتک و کیش معنایه تجاری و مالی بر مؤسسه حاله کلک صورتیه ایفا ایده بیلجکی که مهم خدمتلردن بری ده محصولک کویلی ایچون که موافق شرائط تحتده ساتیلماسته دلالت ایتکدن عبارتدر. معلومدرکه مراجعته چیرک که کیش ساحه فعالیتی محصولک ساتیشدن عبارتدر. بو مراجعته مسئله سی نافذ بر نظرله تدقیق ایتش اولان رسمی بر مأمور راپورنده بوکا دائر شون یازیبور: I احتکار اکثریا محصول اوزرینه جریان ایدر. تجار، صراف ذراعه بعده عیناً قدوروننده اعاده ایلک شرطله اقرضانده بولونماز. اکثری صوف بهار، قیش وایک بهار موسملریده ذراعک محتاج بولدنن زمانلرده ایستیلن یازدی اعطایه آماده اولدنی فاده ایدر، بو ذراعده طلب

زراعت باقہمی حقنہ تدقیقیزہ باشلادینمز وقت بیان  
ایتدیکز وجہلہ یکی قانونک روحنہ کورہ حرکت و ملکنتک  
زراعتہ حقیقی خدمتار ایفا ایدہ بیلک ایچون باقہمک اصول  
ادارہ سندہ، تشکیلاندہ اساس معاملاندہ درین براتقلاب وجودہ  
کتیرمک ایجاب ایدر .

بو کون زراعت باقہمک، دولتک ذمتندہ آلاجنی اولان مبالغ  
ایلہ برابر ۱۱۴ میلیونق برسر مایہ سی واردر . بوبارہ ایلہ احوال زرا  
عیہ مزده درین بر انقلاب وجودہ کتیریلہ بیلر ، ملی استحصالتمز ،  
ملکک ثروت عمومہمی بر قاج مثل اذربایلابیلر . ایستہ ملکندہ  
اک اول بیایلاجق اصلاحات اقتصادی بوندن عبارتدر .

### ارہامہ اصولہائی

— باتی بکن صایده —

م. ش.

حالبوکہ متمہدلر ذمتندہ کورولل مطلوبانک قسم اعظمی بالادہ  
ذکر اولتان تسہلات و مساعدات واقعہدن بالاستفادہ قطعیتندہ  
بولنامیان عاملرہ و هنوز قطع اولونمایان اشجارہ و یاخود قطع  
ونقل اولتوبدہ اسکہ و استایونلرلہ احوال حاضرہ دولایسیلہ  
امرار ایدیہمہمین معمولات و محروقاتہ عائد اولوب عارضہ غیر  
اختیاریدن منبت بو کئی اسباب و موانع حقہ نظر اعتبارہ  
آلنایارق بوندن دولای فسخ مقاولہ نامہ ایدلہمی تجارت محلہی  
سکتہ دار ایدہ جکندن و اتخاڈ اولتان تدبیر تأمینہ حاضرہ احتیاجہ  
غیر کافی اولدینندن متمہدلرک سفر لرکدن اولکی و صوکرہکی  
زمانہ عائد اولان دینلرندن دولای فسخ مقاولہ نامہدن صرف نظرلہ  
دینلرینک حرب زائل اولونجہ قدر تأجلی و مدتلری منقصی  
اولان و احوال حاضرہ الحالیہ هنوز بقیہ استحقاقی کورون  
مقاولہ نامہلرکدہ مدت مناسبہ ایلہ امہالی مناسب اولاجی مالیه  
نظارتیلہ بالمخابرہ قراردادلشدیرلش و او وجہ ایلہ کیفیت تعمیم  
تبلیغ اولونمشدرکہ بو صورتلہ تجارت محلہنک امکان مرتبہ سندہ  
محافظہ و حمایتی اسبابی استکمال قیلتمشدر .

۱۹. — ممالک عثمانیہدہ بولتان بالعموم اورمانلرک آمہ نازمان  
بالانلری ترتیب ایدلہمش و بناء علیہ مساحیہ تابع طوتولماش  
اولمستدن دولای بو اورمانلرک مواقع و حدودیلہ مقادیری  
حقندہ شمدیہ قدر بر کونہ قید و معلومات جمع ایدلہمش او .  
لدینگی کورہدک بونلرک قضا اعتباریلہ بر دفتری تنظیم ایشدر .  
لمشدرکہ بو صورتلہ ممالک عثمانیہنک ہر ہانکی بر نقطہ سندہ بولتان  
اورمانک احوال حاضرہ سی ، یعنی اجناس اشجاریلہ تحمل قیسی  
و اسکہ و استایون و یا قصبہ ای اولان مسافرلری حقندہ ولونجہی  
صورندہ اولسون معلومات استحصالی امکانی حصولہ کتیرلمشدر .

ایتدیکئی نتایج حسنہ فوق العادہ مهم اولمشدر . قرہ حصاردہ آقون  
مستحصللرینہ آقونہ مقابل اقرضاندہ بولنش و ہان آقون فیشاتلری  
ایکی مثل درجہ سنہ بو کلمشدر .

اولجہ احتیاج سائقہ سیلہ مستحصللرک جملہ سی بردن بو محصور .  
لالرینی بیاسیہ جیقاریرلردی . بو صورتلہ بیاسیہ عرض چوغلانجہ  
بالطبع فیشاتلر تدنی ایدردی . تجارتلر مستحصللرک ہمہ حال  
محصوللرینی صائمق مجبوریتندہ بولندقلرینی بیلدکلری ایچون طلب  
خصوصندہ یک متائی طاورانیرلر بو صورتلہ محصولی یوق ہیانہ  
صائون آلیرلردی . باقہ کوبیلرہ اک عاجل احتیاجلرینی دفع  
ایدہ جک قدر بارہ ورنجہ بیاسیہ دوزلش ، آقونک فیشائی حد  
لافتی بولمشدر . بوردور و اسبارطدہ کل باغی محصولی ایچون  
دہ عینی حال جریان ایتشدر .

فقط زراعت باقہمی بو ایشلری شمدیلک واسع مقیاسدہ  
یاباماز . چونکہ ہر بر محصولہ مخصوص دہ بولری اولمادینی کئی  
بونکہ اشتغال ایدہ جک مأمورین مخصوصہ سی دہ یوقدر .

معلوم اولدینی وجہلہ محصولک انواعی واردر . بوزولان  
محصول وار ، بوزولیان محصول واردر . مثلیتدن اولان محصوللر  
وار ، قیامتدن اولان محصوللردہ واردر . بوزولان محصوللر ایچون  
صونوق طومتغہ مخصوص مخزنلر بونک کئی وسائل قیہ و تأسیسات  
مخصوصہ بی حائر دہ بولر یابیلر . ہر بر محصول ایچون آیری آیری  
مأمورلر ، ارباب اختصاص تعیین ایتک ایچون آیری آیری تأسیسات  
وجودہ کتیرمک لازم کایر .

زراعت باقہمی بو ایشلرلہ صورت جنبہدہ اشتغال ایدر و  
باقہمک مرکزندہ صرف بو ایش ایچون بر مدیریت مخصوصہ  
وجودہ کتیریلرہ بالطبع لازم کان مؤسسہلری دہ تأسیس  
ایدر و بو صورتلہ ملکنتک اک شدتلی بر احتیاجی دفع ایدلش  
اولور .

باقہمک بو دہ بولری ، مؤسسہلری وجودہ کلدکدن صوکرہ  
زواللی کوبیلنک محصولی مراجمہ جیلرک دست احتکارندن قور .  
تارمق یک قولای اولور .

باقہ بو ایشلرلہ اشتغال ایدرہ احوال زراعیہ مزی احتکار  
و مراجمہ آفتندن قور تارارق ملی استحصالتمزک فوق العادہ  
چوغلانسنہ خدمت ایدہ جکی کئی کندی سرمایہ سی دہ لایقیلہ  
تمیہ ایتکہ موفق اولور . باشقہ یرلردہ محصوللرک حفظی ایچون  
لازم کلن دہ بو وغزلری باقہلر ، بو بوشکرکتلر یاپور و بو بوزدن  
یک مهم منفعتلر تأمین ایدیورلر . ملکتمزدہدہ ارکج بونلرک  
وجودہ کلہ جکی طبعیدر . آنجق بونلر باقہلر ، خصوصی شرکتلر  
طرقدن یابیلرہ زراعت متضرر اولور . چونکہ بونلر بالکترکندی  
منفعتلرینی کوزہ تیرلر . حالوکہ زراعت باقہمی بونکہ اشتغال  
ایدرہ زراعت بوندن قات قات متفید اولور .